

Kansen en kennis

Meerjarenbeleidsplan
2025 - 2028

CultuurSchakel

Inhoudsopgave

Ons beleidsplan 2025 - 2028 3

Wie we zijn en waar we voor gaan 5

Onze missie, visie en doelstelling 6

Wat we zien, waar wij van zijn, waar onze focus ligt 8

Wat we zien 10

Waar wij van zijn 11

Waar onze focus ligt 12

Wat we gaan doen 15

Inhoudelijk beleid 2025 - 2028 16

Cultuuronderwijs 18

Cultuurbeoefening 23

BinnenBuiten 26

Doing it right 28

Diversiteit en inclusie 29

Governance Code Cultuur en Fair Practice Code 30

Duurzaamheid 31

We doen het samen 32

Onze partners en andere relaties 33

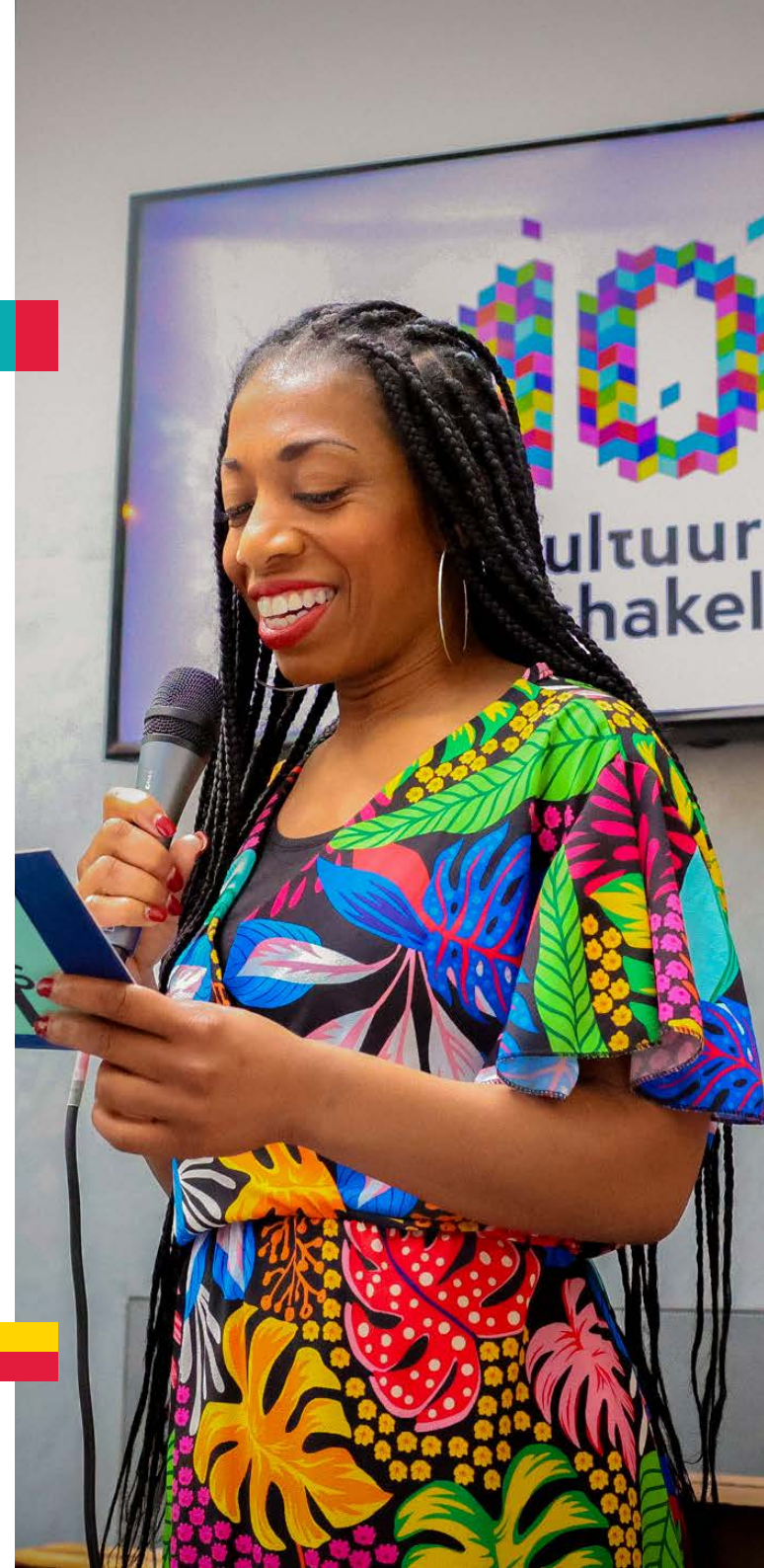
Colofon

Tekst en vormgeving

CultuurSchakel

Beeldmateriaal

Al, Jurriaan Brobbel, Nikki Born, Tessa Veldhorst en Chris Lans

Ons beleidsplan 2025 - 2028

CultuurSchakel

Schakelen en de weg vervolgen

Waarom

CultuurSchakel brengt kunst & cultuur tot leven voor elke Haagse inwoner.

Hoe

We maken het aanbod zichtbaar

We delen kennis

We verbinden

We maken méér dan mogelijk

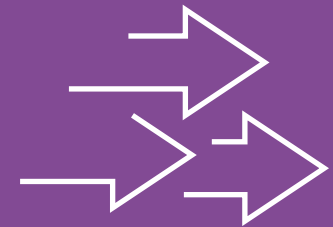
Wat

Onze drie afdelingen **Cultuuronderwijs**, **BinnenBuiten** en **Cultuurbeoefening** varen door op de koers van de afgelopen jaren. Ze leggen daarbij de focus op kansengelijkheid en kennisdeling.

Waartoe

We versterken de spelers in het culturele veld en de infrastructuur die deze spelers verbindt.

Wie we zijn en waar we voor gaan

CultuurSchakel

Onze missie, visie en doelstelling

Missie

CultuurSchakel brengt kunst & cultuur tot leven voor elke Haagse inwoner. Kunst en cultuur geven betekenis aan ieders leven en zijn daardoor van onschatbare waarde voor onze stad, Den Haag.

Visie

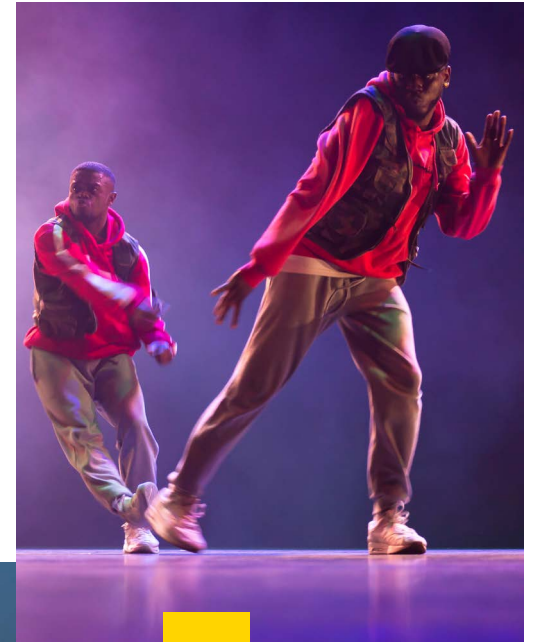
Een leven lang kunst en cultuur, dat wenst CultuurSchakel iedereen in Den Haag toe.

Onze bijdrage daaraan:

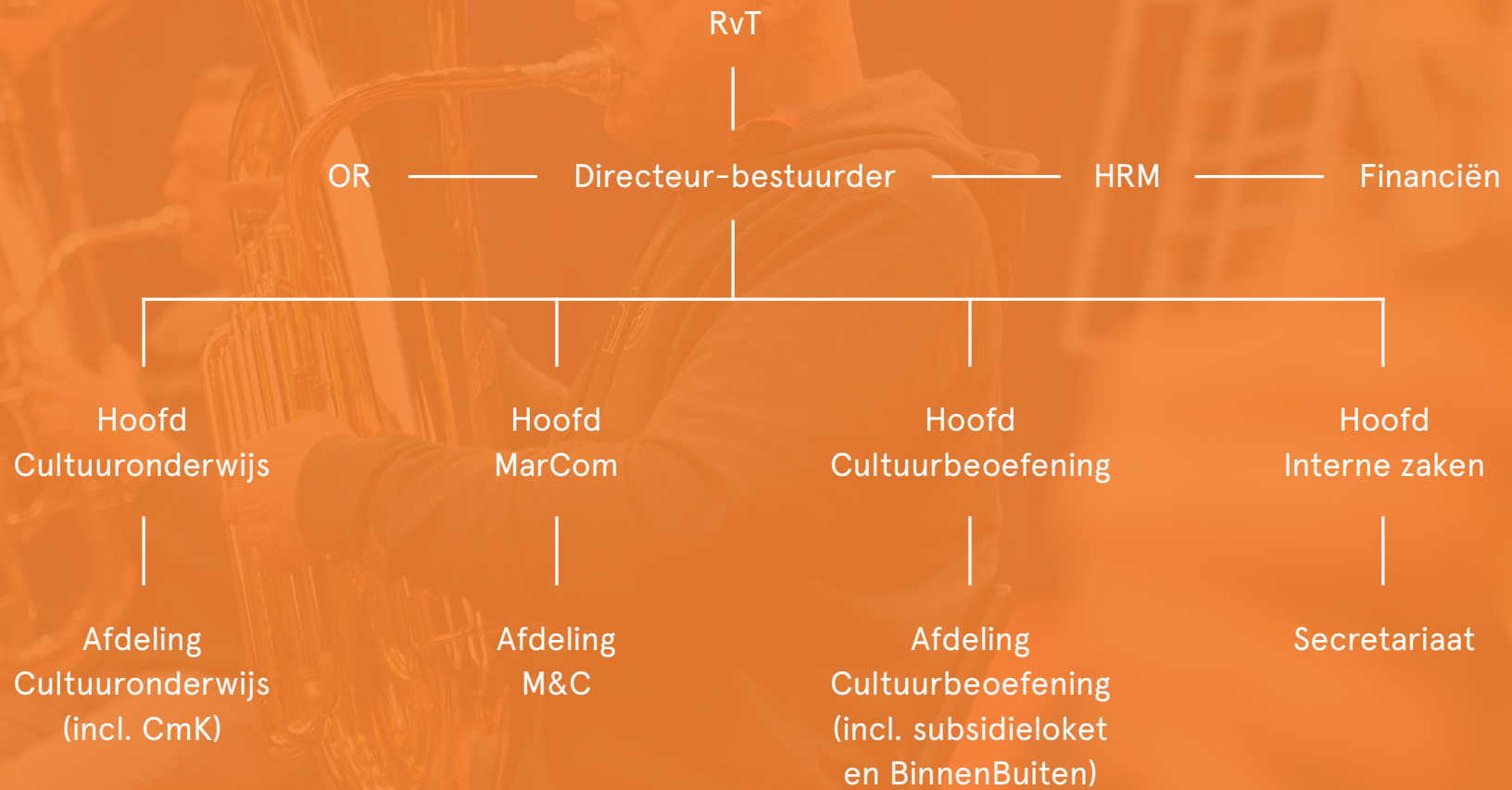
- We maken de sector cultuuronderwijs en cultuurbeoefening zichtbaar, delen cruciale kennis, werken aan ijzersterke connecties en openen deuren naar een scala aan mogelijkheden.
- We adviseren en ondersteunen scholen en aanbieders van cultuuronderwijs.
- We adviseren en ondersteunen aanbieders van, deelnemers aan en partners op het gebied van cultuurbeoefening in de vrije tijd.
- We verstrekken subsidies voor amateurkunst.

Doelstelling

CultuurSchakel brengt je altijd verder in kunst en cultuur in Den Haag.

Organogram

Wat we
zien, waar
wij van zijn,
waar onze
focus ligt

CultuurSchakel

Wat we zien

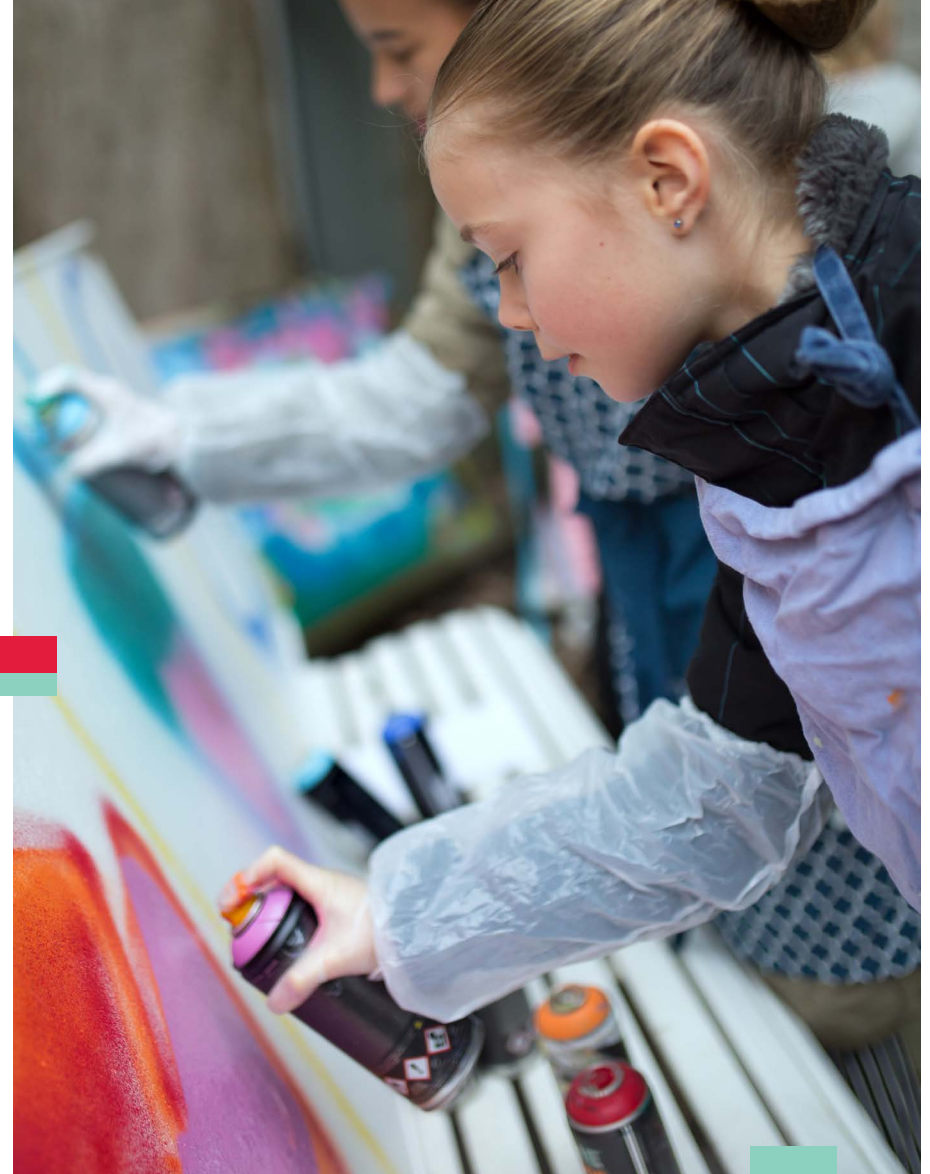
De gemeente Den Haag zegt in haar Cultuurvisie: "In 2033 hebben alle kinderen en jongeren, ook die voor wie het niet vanzelfsprekend is om met kunst en cultuur in aanraking te komen, meer mogelijkheden om te participeren, zowel onder schooltijd als in de vrije tijd. Om dit te bereiken moeten we de infrastructuur voor cultuureducatie en cultuurparticipatie substantieel en structureel versterken, zowel binnen- als buitenschools."

CultuurSchakel ziet als belangrijkste kenmerken van een sterke sector en infrastructuur:

- zichtbaar
- divers
- deskundig
- wendbaar en vernieuwend
- samenwerkend
- veilig
- toegankelijk

Kijken we om ons heen, dan zien we deze belangrijke actuele ontwikkelingen in de maatschappij en in het veld:

- Kansenongelijkheid en polarisatie versus diversiteit en inclusie. Ook binnen cultuureducatie en cultuurbeoefening krijgt niet ieder kind of iedere inwoner van Den Haag gelijke kansen.
- Digitalisering. We zien zeer veel ontwikkelingen in het digitale domein die ook van belang zijn voor cultuureducatie en -beoefening en die de kunstwereld gaan veranderen.
- Duurzaamheid/klimaat. Inmiddels kan de samenleving niet meer om dit onderwerp heen. Ook de culturele wereld wil zijn ecologische voetafdruk verminderen.

- Arbeidsmarkt. De arbeidsmarkt is wezenlijk veranderd de afgelopen periode. Dit legt druk op onze werkvelden en heeft gevolgen voor onze eigen organisatie.
- Gezondheid/welzijn. Het welzijn van met name jongeren staat onder druk en krijgt (terecht) meer aandacht.

Waar wij van zijn

CultuurSchakel is een systeem- en tweedelijnsinstelling: wij versterken de spelers in het veld en de infrastructuur die deze spelers verbindt.

Uit onze missie en visie en uit bovenstaande kenmerken van een sterke sector en infrastructuur leiden we vier kerntaken af voor de nieuwe beleidsperiode. Ze helpen ons koers te houden en richting te geven. Ook spelen ze een belangrijke rol bij een interne integrale aanpak. Want het benoemen van gemeenschappelijke kerntaken versterkt de wisselwerking tussen onze afdelingen. Onze vier kerntaken zijn:

- **zichtbaar maken** – laten zien van het aanbod, met een zo inclusief mogelijk beeld.
- **kennis delen** – kennis aanbieden over uitdagingen en actualiteiten, toegankelijk voor een brede doelgroep om te versterken en vernieuwing aan te jagen.
- **verbinden** – uitbreiden van ons enorme netwerk. Om te verbinden en te versterken en voor belangenbehartiging van de sector bij de gemeente Den Haag en in de politiek.
- **(méér dan) mogelijk maken** – we openen deuren naar een scala aan mogelijkheden, geven impulsen en verstrekken subsidies om ontwikkelingen aan te jagen of te verstevigen.

We vervullen de kerntaken vanuit onze kernwaarden:

deskundig, samenwerkend, verbindend en inclusief. Bij onze activiteiten staan het belang en de vraag van de inwoners van Den Haag, effectiviteit en duurzaamheid voorop. Om relevant te blijven als organisatie spelen we tijdig in op ontwikkelingen en ondersteunen we het veld op een concrete en duurzame manier.

Waar onze focus ligt

De afgelopen beleidsperiode heeft ons veel gebracht om trots op te zijn. Maar ze was ook roerig, onder andere vanwege bezuinigingen, corona, de energiecrisis en het lerarentekort. Juist daarom zet CultuurSchakel de komende vier jaar vooral in op stabiliseren en versterken. We richten ons in de eerste plaats op het bestendigen van ons inhoudelijke werk en op het verstevigen van onze positie en naamsbekendheid. Komende periode dus geen grote koerswijzigingen, wél: wat we doen nog beter doen of verdiepen, én dat beter kenbaar maken.

Voortbouwend op onze kerntaken, missie, visie, en de maatschappelijke ontwikkelingen, kiest CultuurSchakel de komende beleidsperiode voor twee duidelijke focusgebieden die elkaar overlappen en versterken: van onze kerntaken focussen we het meest op Kennis delen, en van de ontwikkelingen in de maatschappij focussen we het meest op Kansengelijkheid.

“We zetten de komende vier jaar in op stabiliseren, versterken, kennisdeling en kansengelijkheid.”

Kansengelijkheid

Den Haag is een heel diverse stad. Ook binnen cultuureducatie en cultuurbeoefening krijgt niet iedereen gelijke kansen. Het culturaanbod sluit bovendien niet altijd aan bij de superdiverse inwoners en leerlingen en er is niet voor iedereen gelijke toegang tot subsidies, deelname en besluitvorming. CultuurSchakel ziet in kunst en cultuur juist een kans om mensen beter te leren omgaan met deze superdiverse omgeving en zo polarisatie aan te pakken en te verminderen. Juist door kunst en cultuur te beleven en te beoefenen, kunnen mensen zich breder ontwikkelen, en daarmee hun kansen vergroten.

Daarom zetten we nadrukkelijk in op kansengelijkheid binnen cultuuronderwijs en cultuurbeoefening. Dat doen we o.a. door onze kennis en ons aanbod meertalig aan te bieden en focus te leggen op scholen waar cultuur niet vanzelfsprekend is, zoals in het speciaal onderwijs. Ook breiden we ons netwerk uit met informele groepen in cultuurbeoefening en bieden we laagdrempelige, toegankelijke subsidieregelingen.

Kennisdeling

Bij de uitdagingen in de sector is kennis cruciaal. Kennis over het culturele aanbod, kennis over de nieuwste inzichten in cultuuronderwijs, kennis over maatschappelijke ontwikkelingen, partners, veiligheid, fair pay, digitalisering en andere innovaties. CultuurSchakel heeft in de afgelopen 10 jaar enorm veel kennis en data vergaard over het veld. Wij zijn dus bij uitstek een plaats om kennis te komen halen. Komende periode ligt het zwaartepunt op het delen van onze kennis, en op het toevoegen van kennis bij het verbinden. Ook zorgen we dat al deze kennis uiteindelijk toegepast kan worden in de praktijk. We gaan ons dus verder in die richting ontwikkelen en positioneren.

We weten dat we op een aantal dossiers al voorloper zijn in Nederland. Daarom gaan we onze inspiratie ook in het buitenland zoeken. Ook gaan beleidsmedewerkers zich per afdeling meer richten op beleidsmatige kennis en het monitoren van actuele ontwikkelingen en data. Tot slot gaan we onze interne kennis uitbreiden. Dat is o.a. nodig doordat we ons sterk richten op het aanjagen van vernieuwing, vooral digitalisering. We zoeken daarvoor de samenwerking met DEN. Ook gaan we meer kennis delen tussen de afdelingen, vooral om onze pijler BinnenBuiten te versterken.

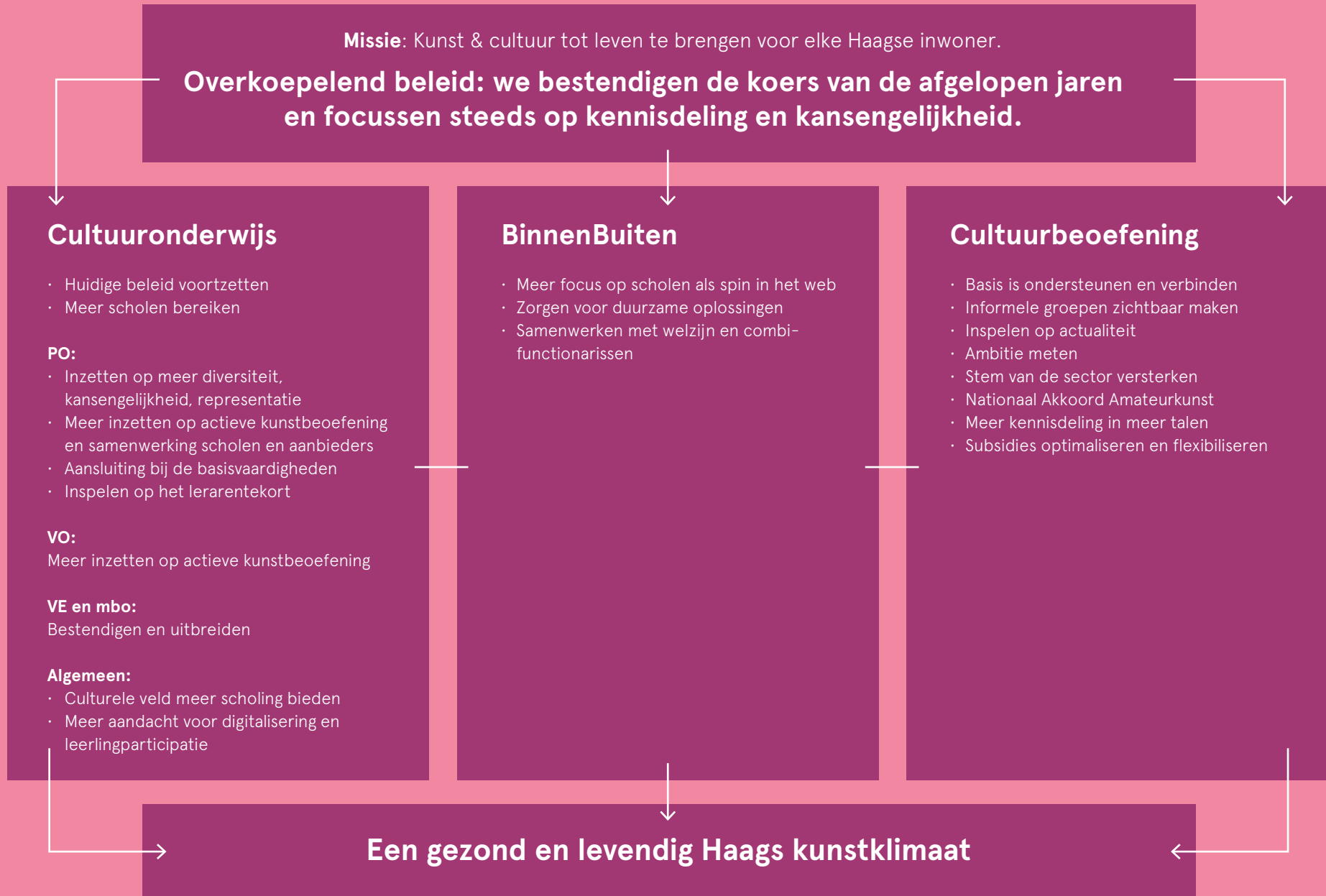
Kansengelijkheid en **kennisdeling** kunnen elkaar versterken en overlappen elkaar deels; we delen onze kennis namelijk óók om kansengelijkheid te bevorderen.

Wat we gaan doen

CultuurSchakel

Inhoudelijk beleid 2025 – 2028

Inhoudelijk beleid 2025 – 2028

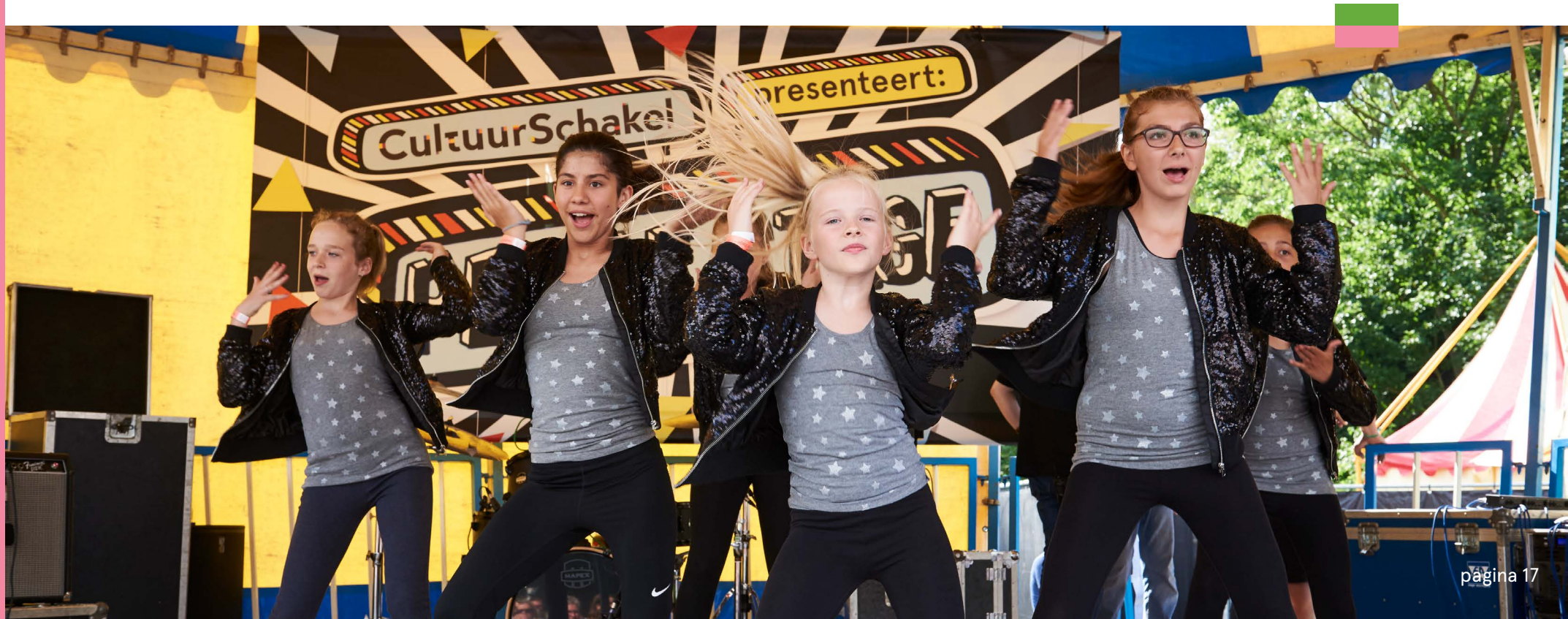
CultuurSchakel staat aan de basis van cultuurdeelname in Den Haag: we willen dat alle kinderen op school in aanraking komen met cultuur en kwalitatief goed cultuuronderwijs krijgen. Maar we willen óók dat ze zich verder kunnen ontwikkelen en naschools cultuur kunnen beoefenen.

Als onafhankelijke organisatie maken wij aanbod zichtbaar van alle culturele organisaties en verbinden we partijen. Dat maakt ons een sterke sparringpartner voor schoolbesturen, landelijke en lokale partners en de gemeente Den Haag, zowel ambtelijk als politiek. We delen wederzijds informatie en ideeën, zorgen voor gezamenlijke reflectie en werken samen aan een inspirerende koers. We staan

continu in dialoog met de twee werkvelden cultuureducatie en -participatie, weten wat er leeft en kunnen daar direct op inspelen. Daarnaast weten onze medewerkers veel van het beleid en de landelijke ontwikkelingen in de werkvelden.

Inhoudelijk beleid per pijler

Om ons werk goed te kunnen doen, werken we vanuit drie pijlers: cultuuronderwijs onder schooltijd, cultuurbeoefening in de vrije tijd, en de schakel daartussen: het leerecosysteem rondom scholen, waarmee we werken aan de doorstroom naar cultuurbeoefening naschools (BinnenBuiten).

I. Cultuuronderwijs

Kunst stimuleert kinderen en jongeren om de ander en de wereld om hen heen met een open blik en nieuwsgierigheid te bekijken. Ze worden actief betrokken om vanuit creativiteit zelf te maken en te dóen, ze ontdekken hun talenten en maken verbinding met de ander. Daarom is het essentieel dat álle kinderen en jongeren in aanraking komen met kunst en cultuur, juist in deze tijden waarin kritisch denken, een open blik en empathie van groot belang zijn.

Om te bouwen aan een stevige positie van cultuuronderwijs werken wij met veel stakeholders samen. Niet alleen met scholen en culturele instellingen, maar ook met schoolbesturen, hbo-opleidingen en de instellingen voor kinderopvang. Het geeft ons een brede blik op cultuuronderwijs in de hele stad. In het kader van kansengelijkheid zetten we ons er op alle schoolniveaus voor in dat het cultuureducatieaanbod aansluit bij de belevingswereld van het kind en de jongere, dat álle kinderen toegang hebben tot cultuuronderwijs en zich vertegenwoordigd voelen.

“Ons doel is dat álle scholen van Den Haag kwalitatief goed cultuuronderwijs bieden, en dat cultuuronderwijs verankerd is in de schoolvisie en het curriculum.”

Primair onderwijs (po)

DIVERSITEIT EN INCLUSIE, KANSENGELIJKHEID EN REPRESENTATIE

Ons doel is dat álle scholen van Den Haag kwalitatief goed cultuuronderwijs bieden, en dat cultuuronderwijs verankerd is in de schoolvisie en het lesprogramma. Daarom hebben onze cultuurcoaches ieder een aantal scholen in hun portefeuille, en

zetten we in op duurzame relaties. Zowel op het niveau van de besturen als op dat van de directeuren, icc'ers en leerkrachten. We wachten niet tot scholen naar ons komen, maar zoeken hen actief op. Door deze goede relaties hebben we een brede blik op cultuuronderwijs in de hele stad, in alle wijken. Corona, het lerarentekort en de werkdruk in het onderwijs hebben een wissel getrokken op het cultuuronderwijs. Het aantal schoolbezoeken aan culturele instellingen is na corona weer terug op het oude, zeer hoge niveau. Toch blijft het essentieel dat onze coaches persoonlijk contact met de scholen onderhouden en cultuuronderwijs op de agenda houden.

We begeleiden scholen bij het verankeren van kwalitatief goed cultuuronderwijs. Daarvoor bieden wij een afgestemd aanbod waarin ons programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) volledig geïntegreerd is. De cultuurcoaches leggen proactief contact met de scholen waar cultuuronderwijs nog niet verankerd is. Juist ook waar leerlingen minder vanzelfsprekend met kunst in aanraking komen. Scholen kunnen op verschillende niveaus werken, van kennismaken tot verdiepen en verankeren. Afhankelijk van de vragen van de school bieden wij advies en begeleiding.

“We maken plaats voor nieuwe makers die bijdragen aan een grotere diversiteit.”

Visieontwikkeling en het vergroten van de deskundigheid op school gebeurt door de cursus Interne Cultuurcoördinator, scholingsactiviteiten, kennisdeling en coaching on the job. De Haagse Ladekast biedt leerkrachten handvatten voor het zelf geven van goed cultuuronderwijs.

Onze cultuurcoaches verbinden de visie en de doelen van de school met passend cultuuronderwijs. Dat zorgt voor een blijvend resultaat. Vanaf dat punt zou begeleiding door een cultuurcoach niet meer nodig zijn. Door de vele personeelwisselingen en maatschappelijke en onderwijsinhoudelijke veranderingen kunnen echter weinig scholen deze verankering vasthouden. Zo wordt een relatie met een cultuurcoach opnieuw relevant. Om blijvend alle leerlingen te bereiken, moeten zij niet alleen toegang hebben tot het cultuuraanbod. Ze moeten zich ook aangesproken voelen en het gevoel hebben: "Dit gaat ook over mij!" Daarom zetten we ook in de komende periode weer extra in op diversiteit en inclusie. We blijven daarover kennis ontwikkelen en delen met het veld en laten scholen zien hoe representatie bijdraagt aan kansengelijkheid. De diversiteit van het culturele aanbod in onze brochures Vonk (po) en Expeditie C (vo) willen we vergroten. Dus komt er meer plaats voor nieuwe makers die bijdragen aan een grotere diversiteit. Ouder aanbod en overaanbod verminderen we. Zo biedt het culturele aanbod een spiegel om je in te herkennen én een venster om je blik te verruimen.

De afgelopen jaren hebben we veel stappen gezet om cultuuronderwijs toegankelijker te maken voor de leerlingen van het S(B)O. We blijven ons daarvoor inzetten.

ANDERE VERSCHUIVINGEN IN FOCUS

Bijna alle Haagse scholen gaan al naar musea en theaters of laten voorstellingen op school zien. Actieve kunstbeoefening (doe-aanbod) en 'Kunstenaars in de klas' gaan we nu meer onder de aandacht brengen. Dat biedt vooral kansen voor structurele samenwerking tussen scholen en culturele instellingen. Wij jagen die aan en faciliteren en begeleiden cocreatietrajecten, de zogenoemde

KunstTreffers. Hebben scholen en culturele instellingen een goede structurele samenwerking ontwikkeld, dan laten wij dit weer los. Wel blijven we de good practices en opgedane kennis delen om ze in Den Haag breder toegankelijk te maken. Vanwege de hoge werkdruk in het onderwijs zetten wij de komende jaren minder in op deskundigheidsbevordering van schoolteams en meer op de verbinding tussen scholen en culturele instellingen.

Er is in het onderwijs meer aandacht voor basisvaardigheden. Dat vraagt bij ons om een betere aansluiting van cultuuronderwijs bij basisvaardigheden als burgerschap en taal. We werken aan integratie van kunst en cultuur binnen thematisch onderwijs en blijven daarbij de unieke waarde van kunst en cultuur zichtbaar maken. Scholen en schoolbesturen vertellen ons dat zij de brede ontwikkeling van de leerling nog steeds heel belangrijk vinden.

Op de Haagse scholen is het lerarentekort tot bijna 20% gestegen. Komende jaren zet die trend verder door. Pijnlijk genoeg is het lerarentekort in Den Haag juist groter in wijken waar kinderen met minder kansen opgroeien. Voor ons een extra stimulans om juist die scholen te ondersteunen en te kijken of de inzet van kunstdocenten hier een oplossing kan bieden. Schoolbesturen zoeken oplossingen voor het lerarentekort onder andere door het anders organiseren

van onderwijs met behulp van externe professionals. Op die aanpak gaan we nog meer inspelen, samen met de culturele aanbieders in de stad. Zowel schoolbesturen als doe-aanbieders geven aan dat ze CultuurSchakel daarbij zien als onafhankelijke verbinder en kennisdeler. Om ook toekomstige leerkrachten en vakdocenten bagage mee te geven op het gebied van cultuuronderwijs, werken we samen met de pabo's en het Koninklijk Conservatorium.

Voortgezet onderwijs (vo)

Wij gaan door met de lijn die we hebben ingezet in de afgelopen beleidsperiode: het culturele aanbod presenteren in Expeditie C, schoolbezoeken stimuleren tot deelname aan culturele activiteiten en scholen verbinden met culturele instellingen vanuit de visie van de school. We streven ernaar het aantal bereikte scholen te verhogen van 50 naar 70%. Vanwege kansengelijkheid richten we ons vooral op het vmbo. Ook in het vo is de werkdruk hoog en is er sprake van diverse problematieken, zoals verminderd welzijn en gebrek aan motivatie. Juist daarom willen we beter zicht op wat jongeren beweegt en interesseert. Met onze trajecten leerlingparticipatie werken we samen met culturele instellingen aan een betere aansluiting van het culturele aanbod bij de leerling van nu. Eén van de uitkomsten tot nu toe was de behoefte aan meer actieve kunstbeoefening. We zorgen voor meer samenwerkingskansen tussen scholen en culturele instellingen via cocreatietrajecten (KunstTreffers). Zo maken we ruimte voor meer actieve kunstbeoefening.

“Schoolbesturen en doe-aanbieders zien CultuurSchakel als onafhankelijke verbinder en kennisdeler.”

Voorschoolse educatie (VE)

Vanuit de Nota Cultuureducatie begonnen we afgelopen jaren met het zichtbaar maken van het aanbod, bemiddelen, kennisdelen en deskundigheidsbevordering in de voorschoolse educatie. Een belangrijke uitbreiding van ons werk, omdat we kansengelijkheid bevorderen door kinderen juist op jonge leeftijd in aanraking te brengen met kunst en cultuur. We voerden namens de gemeente een subsidieregeling uit om activiteiten mogelijk te maken en we organiseerden bijeenkomsten voor ontmoeting, kennisdeling en behoeftepeiling. Daar gaan we komende periode mee door. Onze VE-werkzaamheden zitten nog in de beginfase en hebben vooral stabiliteit en versteviging nodig. Een volgende stap wordt de verbinding met het basisonderwijs, zodat een lijn ontstaat van voorschoolse educatie naar vroegschoolse educatie. Dat sluit aan bij ontwikkelingen vanuit het Haags Leernetwerk Kwaliteit VVE.

“CultuurSchakel gaat meer kennis over digitalisering delen en meer mogelijkheden bieden om ermee te experimenteren.”

Mbo

Werken aan cultuuronderwijs in het mbo is voor ons een belangrijke stap richting meer kansengelijkheid. Vanuit een zeer kleine formatie uit de Nota Cultuureducatie brachten we afgelopen jaren het aanbod voor het mbo in kaart. We organiseerden een informatiebijeenkomst en zetten cultuuraanbod voor het mbo op onze website. We probeerden aanbieders en het mbo met elkaar te verbinden. Het blijkt een lastig te bereiken doelgroep; het mbo bestaat uit veel verschillende opleidingen, en het is een uitdaging hier toegang toe te krijgen. Toch is er een mooie stap gezet met de cultuurkaart voor het

mbo, en we merken dat veel culturele instellingen deze doelgroep willen bereiken. Daarom gaan we komende periode voor meer succes in het mbo.

Digitalisering en leerlingparticipatie

Digitalisering is een specifiek onderwerp waarop wij nog meer kennis willen delen en vernieuwing willen aanjagen, op alle schoolniveaus. Digitale ontwikkelingen nemen een grote vlucht, wat zowel scholen als culturele instellingen een uitdaging vinden. CultuurSchakel gaat meer mogelijkheden bieden met digitalisering te experimenteren, en onze kennis erover delen. We zetten vooral bij vo en BinnenBuiten leerlingparticipatie meer centraal om de belevingswereld van kinderen en jongeren beter mee te nemen in cultuuronderwijs.

Culturele instellingen

In het culturele veld gaan we meer scholing aanbieden over didactische vaardigheden. Dit bereidt kunstprofessionals beter voor op lesgeven in het onderwijs. Vanwege het lerarentekort ontstaat er nu namelijk een tekort aan bekwame professionals. Andere scholing bieden we aan in afstemming met het veld en is o.a. gericht op culturele sensitiviteit en educatie binnen de grootstedelijke context. We willen vooral in het vo het aanbod beter laten aansluiten bij de wensen van scholen én van jongeren. Denk aan de plek van jonge makers, nieuwe kunstvormen, maar ook de thema's van voorstellingen en de mate van schuring en confrontatie daarbij. Het aanbod in onze brochures toetsen we onder andere op het gebied van diversiteit, vernieuwing en eventueel onder- of overaanbod.

We vergroten **kansengelijkheid** door kinderen al vanaf jonge leeftijd in aanraking te brengen met kunst en cultuur.

II. Cultuurbeoefening

Ontwikkelingen in het veld

Veel inwoners van Den Haag ervaren fysieke, financiële en sociale drempels om zelf cultuur te beoefenen. Inflatie en corona hebben deze situatie verergerd en de sector verzwakt. Dit geldt zowel voor aanbieders van lessen en cursussen als voor verenigingen, stichtingen en informele groepen. Extra uitdagingen bij verenigingen en stichtingen zijn vergrijzing, terugloop van ledenaantallen en het vinden van locaties. Gelukkig zijn er ook positieve en interessante ontwikkelingen. Zo ontstaan er steeds meer nieuwe kunstvormen. Die passen niet altijd in hokjes qua disciplines of organisatievormen, maar dragen wel bij aan een diverser veld.

Vanuit een sterke basis inspelen op de actualiteit

De basis van de werkzaamheden van de afdeling Cultuurbeoefening staat als een huis; we ondersteunen aanbieders en initiatiefnemers met advies en kennis, verbinden, delen onze kennis, maken het veld zichtbaar en openen deuren met subsidieregelingen. Dat blijven we allemaal doen. De manier waarop passen we soms aan, om meer te kunnen inspelen op de actualiteit en de verbinding met het veranderende werkveld. Kennisdeling en kanselijkheid zijn weer focuspunten.

Informele groepen zichtbaar maken

We blijven aanbieders en beoefenaars in beeld brengen. Dit is belangrijk omdat het veld vaak vergeten wordt door beleidsmakers. Zichtbaarheid vergroot ook kanselijkheid: als je in beeld bent, weten beoefenaars je beter te vinden en kom je sneller in aanmerking voor ondersteuning en subsidies. Het in beeld brengen vergt continue aandacht. Het veld is namelijk steeds in beweging en we willen een volledig en inclusief beeld geven. We hanteren een brede opvatting van het begrip cultuur, omdat we zien dat een focus op traditionele disciplines onze blik op cultuurbeoefening te

veel beperkt. Een volledig beeld krijgen vergt tijd. Informele groepen zijn bijvoorbeeld minder makkelijk vindbaar en (projecten rondom) nieuwe Nederlanders werken ook vaak anders; meer projectmatig en op kortere termijn. Onze adviseurs, maar ook de subsidieregeling Geld voor je Kunst!, spelen een belangrijke rol bij het vervolledigen van het beeld. Via deze laatste regeling komen juist ongeorganiseerde initiatiefnemers in beeld.

Aansluiten op actualiteit en wat nodig is

Als kennisorganisatie willen we nog meer en sneller aansluiten bij wat de actualiteit van ons vraagt. Op dit moment zijn onze adviseurs nog georganiseerd rondom disciplines. Maar die aanpak laten we steeds vaker los. We kijken naar wat het werkveld nodig heeft en wat de ontwikkelingen vereisen. We hebben van de coronaperiode geleerd dat dit werkt, dat we dit kunnen, en dat dit onze relevantie vergroot. Om vrijetijdsaanbieders nog beter te kunnen ondersteunen, ontwikkelden we een 'Ambitiemeter': een gesprekstool voor de adviseurs. Hiermee brengen we de ontwikkelfase van vrijetijdskunstaanbieders, hun perspectief en hun ontwikkelmogelijkheden voor de toekomst in kaart. Zo krijgen zij én wij beter zicht op wat er nodig is en stimuleren we hun ontwikkeling. Komende tijd ontwikkelen we de Ambitiemeter door tot een digitale zelfhulptool, om zo een grotere groep te kunnen bedienen.

“Het veld is steeds in beweging en we willen een volledig, inclusief beeld geven.”

De stem van de sector versterken

Wij hebben goed inzicht in het veld van cultuurbeoefening. Het is cruciaal om dit veld te verbinden met de Haagse politiek, professionele instellingen, andere sectoren en de stadsdelen. Zo kan het veld een vaste gesprekspartner worden en kan er meer samenwerking tot stand komen. Het veld komt nu namelijk nog niet snel aan tafel. Terwijl we weten dat cultuurbeoefening een belangrijke rol speelt bij talentontwikkeling, persoonlijke ontwikkeling en het leggen van contacten en verbinding. Juist het informele circuit is bij beleidsmakers en besluitvormers onvoldoende in beeld. Wij zien het als onze opdracht hun stem te versterken. Met name rondom de gemeenteraadsverkiezingen zien wij een belangrijke rol voor CultuurSchakel om de partijen in 2026 te voeden met informatie over cultuurparticipatie en -educatie, en om de inwoners van Den Haag te informeren over wat de partijen hierover in hun programma's zeggen. Een ander mooi voorbeeld van het verbinden met professionele instellingen is onze beoogde samenwerking binnen het initiatief Cultuurhaven van West Den Haag. Dat biedt Haagse vrijetijdskunstenaars een professioneel podium en samenwerkingskansen in het Museumkwartier.

Informele groepen en kennisdeling in het Nationaal Akkoord Amateurkunst

Komende periode werken we intensiever samen met landelijke en regionale ondersteuningsorganisaties rondom het Nationaal Akkoord Amateurkunst. Met dit akkoord versterken we samen de sector, en ook daar laten we de stem van informele groepen horen. Uit het rapport Revitalisering amateurkunst van BMC blijkt dat we nog veel beter kennis kunnen delen en elkaars activiteiten kunnen benutten.

Overige kennisdeling en meertalige dienstverlening intensiveren

Sociale veiligheid, diversiteit en inclusie, mogelijkheden tot financiering, werving van leden en deelnemers, fair practice en de inzet van digitalisering. Op in ieder geval deze thema's gaan we komende jaren samen met lokale, regionale en landelijke partners het veld ondersteunen met kennisdeling. We merken ook dat er in het veld van cultuurbeoefening steeds meer behoefte is aan meertalige dienstverlening. Daar gaan we de komende jaren stapsgewijs aan werken, omdat het past bij een internationale stad als Den Haag, en het ons toegankelijker en inclusiever maakt.

Subsidies

Het Subsidieloket van CultuurSchakel verstrekt allerlei subsidies om projecten en presentaties van vrijetijdskunst in de stad mogelijk te maken. Voor stichtingen en verenigingen bestaan de basis- en presentatiesubsidies en subsidiemogelijkheden voor zorg- en buitenconcerten. Daarnaast hebben we sinds een aantal jaren de succesvolle regeling Geld voor je Kunst!, die ook natuurlijke personen kunnen aanvragen. De synergie tussen onze adviseurs Cultuurbeoefening en het Subsidieloket is groot. Via de subsidies komen we in contact met vele initiatiefnemers, die we vervolgens zichtbaar maken en ondersteunen. Maar andersom werkt het ook: door onze contacten in de stad met actieve cultuurbeoefenaars kunnen we hen attent maken op onze (en andere) subsidies en geven we advies op maat.

OPTIMALISATIE EN TOEGANKELIJKHEID VERGROTEN MET MEER FLEXIBILITEIT

Komende periode zetten we de huidige regelingen door en optimaliseren we de regelingen en processen. Daarnaast gaan we op zoek naar nieuwe vormen van subsidies die beter aansluiten op de aanvragen. Die zijn namelijk steeds vaker interdisciplinair, of krijgen bijvoorbeeld een digitale vorm. We evalueren onze toegankelijkheid en manieren van aanvragen, maar ook de voorwaarden en het doel van de subsidies.

“We gaan op zoek naar nieuwe vormen van subsidies die beter aansluiten op de aanvragen.”

Flexibiliteit past ons goed. Met onze regelingen kunnen we veel meer impact maken als we mogen schuiven met subsidies en incidentele

“Door onze goede relaties met het veld kunnen we gemakkelijk verbindingen leggen.”

subsidies in het leven mogen roepen, zoals tijdens corona. Tot nu toe waren die mogelijkheden beperkt vanwege de Regeling Amateurkunst. We zijn met de gemeente in gesprek om op dit vlak meer autonomie te krijgen. Onze wens is meer subsidie te verlenen binnen de laagdrempelige regeling Geld voor je Kunst! en minder via presentatiesubsidies. De eerste regeling wordt nu overvraagd. Daarnaast zien we mogelijkheden om met tijdelijke subsidies bewegingen in het veld aan te jagen. Bijvoorbeeld op het gebied van digitalisering, duurzaamheid, inclusie, ledenwerving of veiligheid. Met tijdelijke subsidies kunnen we snel reageren op ontwikkelingen in het veld. Een goed voorbeeld is dat we de afgelopen periode vanuit coronagelden nieuwe subsidieregelingen hebben ingezet, inspeland op de corona- en energiecrisis.

De in 2023 gestarte regeling Cultuurparticipatie Jong Den Haag is ook een mooi voorbeeld van een tijdelijke regeling met veel impact. CultuurSchakel is betrokken bij deze gemeentelijke regeling via het leveren van een jongerencoördinator en diverse marketinginspanningen. Mede dankzij het succes tot nu toe blijft de regeling in ieder geval in 2025 en 2026 bestaan. CultuurSchakel zou graag meer invloed hebben op de uitvoering. Dan kunnen we de kennis en de doorstroom van deze jongeren beter begeleiden en borgen.

III. De verbinding tussen cultuuronderwijs en cultuurbeoefening (BinnenBuiten)

Kanselijkheid krijg je als alle kinderen zich optimaal ontwikkelen onder én na schooltijd. Met ons programma BinnenBuiten werken we in verschillende wijken aan vruchtbare culturele leerecosystemen voor kunst en cultuur na schooltijd. Het doel is dat juist kinderen met minder kansen de weg vinden naar cultuuraanbod en cultuur kunnen beoefenen. Want de ontwikkeling van niet-schoolse vaardigheden is een belangrijke aanvulling op schoolse vaardigheden. Na schooltijd ontwikkelen kinderen vaak andere talenten, en ontdekken we ook andere talenten van kinderen. De synergie tussen de verschillende afdelingen van onze organisatie komt in dit programma duidelijk tot uiting: onze cultuurcoaches kennen de scholen goed, en weten wat hun culturele aanbod is. Onze adviseurs kennen de aanbieders van cultuurbeoefening in de wijken. Doordat het vertrouwen en de kennis van deze twee velden er al zijn, kunnen we de eerste verbindingen in het ecosysteem vaak gemakkelijk leggen.

Meer focus op scholen als spin in het web

Met de eerste verbindingen en de ervaring met het centraal stellen van kinderparticipatie, gaan we over naar een volgende fase. We focussen komende periode meer op werken vanuit de scholen, omdat in onze relaties met de scholen onze kracht zit. We onderzoeken op welke scholen de verbinding kansrijk is en richten ons op deze wijken. We kijken welke vakdocenten op de scholen een verbindende factor kunnen zijn, en hoe we het verlengde-schooldagaanbod aan ons programma kunnen koppelen. Ook BSO's met een brede doelstelling bieden kansen. De belevingswereld van kinderen en de vraag waar zij behoefte aan hebben, blijven centraal staan. We blijven wijkgericht werken en we bouwen altijd éérst op de bestaande infrastructuur in de wijk. Mocht er te weinig aanbod in de

wijk zelf zijn, dan gaan we op zoek naar aanbieders uit andere wijken. Door ons sterke netwerk kunnen we deze lijnen gemakkelijk leggen en weten we waar de kansen zitten.

“De belevingswereld van kinderen blijft centraal staan.”

Duurzamer inbedden en samenwerken

We onderzoeken ook hoe we BinnenBuiten duurzamer kunnen maken: hoe kunnen we ervoor zorgen dat kinderen blijven deelnemen, financiële obstakels worden weggenomen en de infrastructuur blijvend verandert, als onze taak in de wijk erop zit? Het onderzoek dat de gemeente Den Haag de komende jaren doet naar cultuurparticipatie en de drempels om deel te nemen, biedt kansen om onze kennis op dit gebied te delen en mee te denken over oplossingen. Het Rijksprogramma School en Omgeving en de Stichting Meer Muziek in de Klas met haar programma Meer kunst en cultuur in school en omgeving bieden hiertoe kansen. CultuurSchakel zoekt actief de samenwerking met deze partijen.

Tot slot zoekt CultuurSchakel de komende periode meer samenwerking met welzijnsinstellingen in de wijken waar we BinnenBuiten uitvoeren. We delen wederzijds onze kennis en werken samen, omdat we veel kansen en bereidheid zien. We stemmen daarnaast af met de combinatiefunctionarissen van de cultuurankers en delen ook met hen onze kennis.

Doing it right

CultuurSchakel

D&I, codes en duurzaamheid

Het gaat niet alleen om wát je doet. Het gaat ook om hoé je het doet. Kansengelijkheid is niet zomaar een van onze focusgebieden. We willen er zelf een voorbeeld van zijn. Daarom werken we dagelijks aan diversiteit en inclusie en volgen we de Governance Code Cultuur en de Fair Practice Code. En omdat kunst en cultuur van alle tijden zijn, ondersteunen we vanzelfsprekend het belang en de noodzaak van duurzaam werken.

Diversiteit en inclusie

CultuurSchakel wil D&I aanjagen bij anderen én zelf vooroplopen. Want juist in het onderwijs en bij cultuurbeoefening zien we de diversiteit van de stad.

- Op scholen zien we die diversiteit terug in opleidingsniveau, gender en culturele achtergrond. We ervaren helaas ook dat de polarisatie toeneemt, en zien culturele instellingen soms worstelen met afnemende tolerantie bij scholieren. Dus agenderen we het onderwerp op scholen en bij culturele aanbieders. We zetten daarbij heel bewust leerlingparticipatie in.
- Ook in de sector cultuurbeoefening zien we een enorme diversiteit. Uit onderzoek van het LKCA weten we dat inwoners met een praktische opleiding iets minder cultuur beoefenen, maar dat culturele achtergrond geen rol speelt. Wel organiseren cultuurbeoefenaars met een bi-culturele achtergrond zich vaker in informele groepen. Deze krijgen komende periode extra aandacht, omdat zij de weg naar subsidies of andere ondersteuning of partners minder gemakkelijk weten te vinden.

We blijven D&I steeds agenderen bij onszelf en bij al onze stakeholders. We werken aan interne bewustwording door workshops, lezingen, bijeenkomsten en scholing. We informeren scholen en culturele instellingen (zowel professionals als amateurkunstorganisaties) over kansengelijkheid, representatie en inclusie en jagen dit aan. We vergroten ons bereik in het speciaal onderwijs. En ook de verbreding van ons werkveld naar VE en mbo is een bijdrage aan kansengelijkheid.

Intern streven we naar een werkklimaat waarin verschillende perspectieven vertegenwoordigd zijn en we een afspiegeling zijn van de stad. Een plek waar iedereen als gelijkwaardig wordt gezien en behandeld, zichzelf kan zijn, zich veilig voelt en een stem heeft. We hebben smartdoelstellingen geformuleerd voor diversiteit in ons personeelsbestand t.a.v. leeftijd, gender en culturele achtergrond, die we jaarlijks evalueren. In de begroting maken we jaarlijks geld vrij voor trainingen op het gebied van D&I, en voor begeleiding door bureaus. Komende periode werken we vooral aan de P van Partners en de P van Publiek. Dit doen we met een interne werkgroep en met het managementteam, en we betrekken de hele organisatie erbij. Komende tijd gaan we ook verder werk maken van een nog betere digitale toegankelijkheid van onze website om te voldoen aan de Europese Web Content Accessibility Guidelines (WCAG 2.1, niveau AA). Na een extern onderzoek hebben we al verbeteringen doorgevoerd op het gebied van techniek en content (tekst en beeld).

“We blijven D&I steeds agenderen bij onszelf en bij al onze stakeholders.”

Governance Code Cultuur en Fair Practice Code

CultuurSchakel volgt de Governance Code Cultuur:

- De governance code wordt jaarlijks geëvalueerd en beschreven in de jaarverslagen.
- Directie, MT en RvT dragen een integere en transparante cultuur uit.
- Mogelijke (schijn van) belangenverstremeling is blijvend onderwerp van gesprek, ook bij de commissies die de subsidies beoordelen.
- De Raad van Toezicht (RvT) is onbezoldigd en vergadert 5 keer per jaar, waarbij 1 keer per jaar de OR aanschuift.
- De RvT is divers qua samenstelling en bezoekt regelmatig activiteiten.
- De directeur-bestuurder informeert de RvT maandelijks schriftelijk over de voortgang, indien nodig vaker.

We onderschrijven ook de Fair Practice Code:

- We volgen de Cao Kunsteducatie en betalen opdrachtnemers een eerlijke vergoeding, die daarvan is afgeleid (digitool). Zodra de nieuwe tarievenrichtlijnen van Platform ACCT bekend zijn, zullen we die volgen, voor zover we dat nog niet doen.
- Stagiairs krijgen bij CultuurSchakel een vergoeding.
- We houden ons aan de wetgeving rondom arbeidsomstandigheden, hebben een RI&E-medewerker en werken continu aan een veilige en gezonde werkomgeving.
- We hebben een externe vertrouwenspersoon en een interne gedragscode.
- We hebben een werkgroep Vitaliteit die zich inzet voor preventie van ziekte en uitval.

- We dragen bij aan de ontwikkeling van medewerkers door een persoonlijk ontwikkelbudget en budgetten voor scholing per afdeling en voor de gehele organisatie. We stimuleren het bijwonen van netwerken en evenementen om persoonlijk te groeien.
- We zijn lid van de brancheorganisatie Cultuurconnectie en van Kunsten'92.

Aandachtspunten voor de komende jaren zijn:

- Sociale veiligheid
- Nog meer sturen op resultaat door een aanpassing in de performancecyclus.

Ook extern gaan we komende jaren meer aandacht geven aan fair pay en fair practice. We delen onze kennis hierover met stakeholders, vooral in de cultuurbeoefening. Ook is fair practice een aandachtspunt bij de toekenning van onze subsidies aan amateurkunstenaars. Het sluit aan bij het streven naar een Nationaal Akkoord Amateurkunst, waarin een vitale sector van belang is.

Duurzaamheid

Wij zijn ons als organisatie bewust van onze ecologische voetafdruk. We maken duurzame keuzes waar en wanneer het kan. We doen bijvoorbeeld aan fairphones, afvalscheiding, duurzame koffie, groen printerbeleid, vegetarische catering en een aantrekkelijke fietsregeling. Omdat we nog geen expliciet duurzaamheidsbeleid hebben, doen we komende periode een nulmeting en formuleren we

doelstellingen. We blijven steeds stappen zetten om nog duurzamer te worden, bijvoorbeeld in de keuze van onze partners, materialen en activiteiten en in bewustzijn onder het personeel. Duurzaamheid is ook een aandachtspunt bij het informeren en inspireren van onze stakeholders binnen cultuurbeoefening en bij de toekenning van subsidies. De komende jaren gaan we dit meer structureel uitdragen.

We doen
het samen

CultuurSchakel

Onze partners en andere relaties

Alles wat we bij CultuurSchakel doen, doen we in en voor Den Haag. We vervullen daar de maatschappelijke rollen van kennisdeler en verbinder, met als doel dat iedereen in Den Haag van cultuur kan genieten en/of zelf cultuur kan beoefenen. CultuurSchakel is een netwerkorganisatie en een spin in het web op het gebied van cultuureducatie en –participatie in Den Haag. Juist onze verbindende rol, en dus de connectie met onze partners en relaties, is essentieel voor ons werk.

In de stad

Voor Haagse scholen zijn wij vaste gesprekspartner op alle niveaus, van leerkracht tot icc'er, directeur en schoolbestuur. Ook hebben we goede relaties met de pabo's en kunstvakopleidingen. We nemen deel aan het Haags Cultuuroverleg en het Kennisnetwerk Cultuur VE van het platform Haagse Kinderopvangorganisaties, en faciliteren o.a. het Educatieoverleg Haagse Podia en Musea. We werken samen met alle culturele aanbieders in Den Haag, zowel de professionals als de amateurs. We koppelen culturele organisaties aan elkaar en aan de scholen. We werken verder samen met organisaties als PEP, andere fondsen en de cultuurankers, en verwijzen naar hen door. Daarnaast werken we samen met vele andere organisaties in Den Haag. We kijken steeds wie onze ondersteuning het hardst nodig heeft en maken keuzes vanuit kansgelijkheid. We zijn voorzitter van het Haagse Directieoverleg educatie en participatie. Dit is een samenwerkingsverband met de andere Haagse instellingen die zich richten op cultuureducatie en –participatie. We evalueren wat er goed en minder goed gaat, bepalen in een gezamenlijke sessie onze doelen en rollen, en stelden voor de komende beleidsperiode een gezamenlijke doelstelling op.

In het land

CultuurSchakel neemt ook deel aan de samenwerkingsverbanden van kenniscentra voor cultuuronderwijs en cultuurbeoefening in het hele land, zoals het Landelijk Netwerk Icc-trainers, het landelijk netwerk voor speciaal onderwijs, het Landelijk Platform Kenniscentra Cultuureducatie en het Strategisch Overleg Cultuurparticipatie. Ook blijven we samenwerken met het LKCA, het FCP en CJP, met wie we korte lijnen hebben. We verwachten de samenwerking met de amateurkunstkoepels en het Kunstgebouw dankzij het Nationaal Akkoord Amateurkunst te versterken. Sinds 2023 zijn we lid van Kunsten'92, waarmee we een gezamenlijke lobby voeren voor cultuur.

Met ons publiek

Onze doelgroepen zijn afgelopen jaren flink uitgebreid met méér voortgezet en speciaal onderwijs, voorschoolse educatie en mbo. Binnen Cultuurbeoefening nemen de informele groepen in aantal en omvang toe. We bereiken onze doelgroepen live, via de website, op social media, met nieuwsbrieven en direct mail. Natuurlijk blijven we aan onze relatie met het publiek werken. We investeren komende jaren in die relatie via een herijkte marketingstrategie. Zo gaan we de internationale gemeenschap in Den Haag meer bedienen, door onze dienstverlening ook in het Engels of een andere taal aan te bieden. Maar bovenal lanceren we een naamsbekendheidscampagne.

Want om het verschil te kunnen maken, en kunst en cultuur voor iedereen binnen bereik te brengen, moeten zo veel mogelijk mensen weten dat we bestaan en wat we doen. Daarmee versterken we niet zozeer onze eigen organisatie, maar vooral de sector, die dat hard nodig heeft.

CultuurSchakel

Scan als je meer wilt weten
over CultuurSchakel